

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA
The Development of Learning Management to Promote Reading Literacy and
Learning Achievement Using PISA Competency-based Approach
for Grade 9 Students

วันวิสา ประมวล^{1*} และ นิคม งามวิลัย²

Wanwisa Pramual^{1*} and Nikhom Ngamwilai²

(Received: August 23, 2023; Revised: October 18, 2023; Accepted: October 24, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และ 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 41 คน จาก 1 ห้อง ได้มาจากการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจากกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติด้านต่างๆ เท่าเทียมกันจำนวน 7 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ใบกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน 3) แบบประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านโดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (E_1/E_2) เท่ากับ 84.88/85.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80)

¹ อาจารย์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

² อาจารย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

¹ Senior Professional Lecturer, Thai Language Strand, Mahasarakham University Demonstration School (Secondary)

² Lecturer, Thai Language Strand, Mahasarakham University Demonstration School (Secondary)

ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณประจำปี 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

Research grant from Mahasarakham University Demonstration School (Secondary), fiscal year 2022.

* Corresponding Author Email: Wanwisa.p@msu.ac.th

2. สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ตามกรอบการประเมินของ PISA 2018 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงสาระและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความ ด้านการสะท้อนและการประเมิน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและการผูกพันกับการอ่าน ในภาพรวมพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านในระดับ 3 (ระดับปานกลาง) คิดเป็นร้อยละ 73.17 รองลงมาคือ ระดับ 4 (ระดับยากและซับซ้อน) ร้อยละ 26.83 และไม่มีนักเรียนในระดับความฉลาดรู้ระดับ 1 (ระดับต่ำกว่าพื้นฐาน) ระดับ 2 (ระดับพื้นฐาน) และระดับ 5 (ระดับสูง)

3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.32 คะแนน) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.22 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยการใช้สถิติแบบ t-test for dependent samples ($t = 21.03$, $P < 0.0001$) ที่ระดับ .05

คำสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ฐานสมรรถนะ PISA

Abstract

The objectives of this research were to 1) assess the effectiveness of organizing learning activities, 2) assess reading literacy, and 3) study the achievement of grade 9 students, based on the PISA competency-based approach. The sample was 41 grade 9 students, from 1 group, of Mahasarakham University Demonstration School (Secondary) in the second semester of the academic year 2022, obtained by cluster random sampling, using the student group (7 groups of students having the same characteristics) as the sampling unit. The research tools were 1) a learning plan, 2) a reading skill exercise sheet, 3) a reading literacy assessment form following PISA competency-based, and 4) a learning achievement test. The analysis of data employed percentage, standard deviation, and t-tests for hypothesis testing.

The research findings were as follows:

1. The efficiency (E_1/E_2) of the learning management model based on the PISA competency-based approach for grade 9 students was 84.88/85.27, higher than the preset criterion (80/80).

2. The reading literacy of the grade 9 students taught by the PISA competency-based approach, following the PISA 2018 evaluation framework, was composed of 5 components: 1) accessing and retrieving information, 2) integration and inferences, 3) evaluating and reflecting, 4) using reading information, and 5) reading engagement. On the whole, most of the students had their reading literacy at level 3 (moderate), accounting for 73.17 percent, followed by level 4 (difficult and complicated level), accounting for 26.83 percent, and there were no students in level 1 (lower than the basic level), level 2 (basic level) and level 5 (high level).

3. The students had higher learning achievement after learning (an average score of 21.32), which was higher than before learning (an average score of 14.22), using a t-test for dependent samples ($t = 21.03$, $P < 0.0001$) at the significant level of .05.

Keywords: learning activity management, reading literacy, Competency-based instruction, PISA

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน โลกมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ โดยเฉพาะจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา หัวใจสำคัญของการศึกษาคือ “การเรียนรู้ของผู้เรียน” ในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจึงมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการปฏิรูปการศึกษานั้นมีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) หลักสูตร 3) การเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งจะสนับสนุนและเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ ในชีวิตจริง ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนต้องมีทักษะสำคัญที่จำเป็นในการใช้ชีวิตแม้หลายทักษะจะเป็นทักษะเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้นและความสามารถในการนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ซับซ้อนอีกส่วนหนึ่ง เป็นทักษะใหม่ที่ต้องบ่มเพาะและพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน (Secretariat of the Education Council, 2019)

การประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้การอ่านเป็นมาตรฐานของทุกประเทศที่ใช้เป็นตัวชี้วัดด้านการอ่านของเด็กไทยอายุตั้งแต่ 15 ปี ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินการทดสอบความฉลาดรู้การอ่าน (reading literacy) ที่จัดขึ้นตามโปรแกรมของ PISA (Programme for International Student Assessment) โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 ถึงปัจจุบัน ซึ่งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้ดำเนินโครงการดังกล่าว การทำให้คะแนนสมรรถนะความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องทุก 3 ปี สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อหาแนวทางที่สามารถนำมาใช้พัฒนาความฉลาดรู้การอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผลแบบเดิมยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน จึงจำเป็นต้องหาแนวคิดและวิธีการที่จะสามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education: CBE) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาด้วยระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum: CBC) การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency-Based Instruction: CBI) และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency-Based Assessment: CBA) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centered) โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต เน้นใช้การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) จากสิ่งที่คุณเรียนได้ปฏิบัติจริงและความก้าวหน้าในการที่ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการวัดและประเมินเป็นสภาพจริง อันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอนาคตของผู้เรียน ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะว่าเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถของผู้เรียนมีการกำหนดเกณฑ์ทักษะและความสามารถในการด้านต่างๆที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ (Buasri, 1999)

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เรียนต้องมีทักษะสำคัญที่จำเป็นในการใช้ชีวิต เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งการยกระดับคุณภาพการทดสอบของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จากรายงานผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนวิชาภาษาไทย ร้อยละ 65.75 คะแนน โดยมีคะแนนด้านทักษะการอ่านร้อยละ 68.03 และคะแนนด้านทักษะการเขียนร้อยละ 63.09 (National Institute of Educational Testing (Public Organization), 2020) ซึ่งยังไม่ถึงเกณฑ์เป้าหมายของโรงเรียนคือร้อยละ 70 ขึ้นไป รวมทั้งมีผลการสอบ PISA ปี 2018 พบว่านักเรียนไทยทั้งกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ มีจุดอ่อนอยู่ที่ด้านการอ่าน (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2009) ซึ่งประเมินการอ่านเนื้อหาสาระที่มาจากทั้งแหล่งข้อมูลเดียวและหลายแหล่งข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของโลกและสอดคล้องกับการใช้ข้อมูลในชีวิตจริงของผู้คนทั่วโลก สอดคล้องกับสรุปผลการวิจัย PISA 2015 ของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ที่พบว่าแนวโน้มคะแนนการอ่านของนักเรียนไทยโดยรวมลดต่ำลง จาก PISA 2012 ถึง PISA 2015 คะแนนการอ่านลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (32 คะแนน) และเมื่อเทียบกับการประเมินการอ่านที่เป็นวิชาหลักใน PISA 2000 และ PISA 2009 มีคะแนนลดลง 22 และ 12 คะแนนตามลำดับ ดังนั้นระบบการศึกษาไทยจึงควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอ่าน การนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้าไปในการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักและคุ้นเคยกับข้อสอบ PISA เพื่อยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนในยุคดิจิทัล

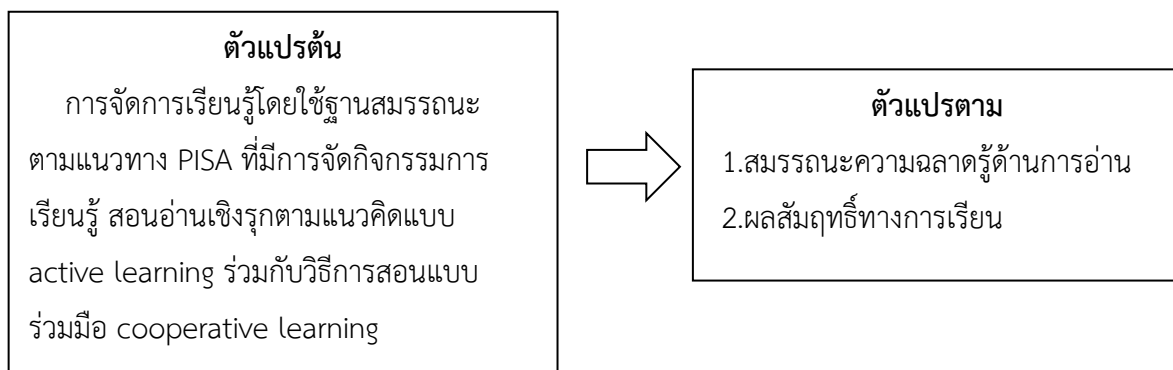
ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ในการจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบการสอนอ่านเชิงรุกตามแนวคิดแบบ active Learning ร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือ cooperative learning เพื่อเป็นการส่งเสริมและเตรียมความพร้อม สร้างความคุ้นเคยในด้านทักษะการอ่านพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันให้แก่ผู้เรียน ให้รู้เท่าทันและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ การเตรียมความพร้อมให้มีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียน และยกระดับคุณภาพและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสากล ในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA

3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม จำนวน 7 ห้องเรียน รวม 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 41 คน จาก 1 ห้อง ได้มาจากการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจากกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกัน มีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากเป็นสมาชิกของประชากรมีลักษณะที่สอดคล้องโดยมีช่วงอายุ 14-15 ปี เป็นตัวแทนที่จะศึกษาได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการสร้างเครื่องมือเป็น 4 ชนิด ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยพื้นฐาน 6 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องอ่าน เขียน คิด พินิจวรรณกรรม โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่ใช้รูปแบบการสอนตามโดยใช้ฐานสมรรถนะ ตามแนวทาง PISA ตามขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อนำมาสู่การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและสมรรถนะ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้เรียน และวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง (ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ซึ่งผู้วิจัยได้ผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 4.73 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ใบกิจกรรมฝึกสมรรถนะการอ่าน 3 เรื่อง ประกอบด้วย การอ่านบทความ การอ่านข่าว การอ่านโฆษณา ที่มีบริบทของการอ่านที่ครอบคลุมภารกิจในการอ่านที่ PISA กำหนดไว้ 3 ประการ ซึ่งประกอบด้วย สถานการณ์ ถ้อยความ และกลยุทธ์ในการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดมาตรฐาน 80/80

2.3 แบบประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามแนวทาง PISA โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ขององค์ประกอบแบบประเมิน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 คะแนน

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อทดสอบสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามแนวทางสมรรถนะ PISA ในสาระการอ่าน เพื่อวัดดัชนีความสอดคล้องและพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบอัตนัย จำนวน 16 ข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach alpha-coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (RTAP) พบว่า มีค่าความยากตั้งแต่ 0.417 ถึง 0.675 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.5 และข้อสอบอัตนัยฉบับนี้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.549

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการวางแผนประชุมกับวง PLC โดยร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

3.2 ก่อนการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) กับกลุ่มทดลอง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA พร้อมบันทึกปฏิบัติการ PLC ของกลุ่มครูในกลุ่มสาระ โดยมีกิจกรรมเปิดชั้นเรียน และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 ท่าน

3.4 หลังจากดำเนินการทดลองแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 41 คน ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (post-test) และนำมาวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 ประเมินสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามแนวทาง PISA จากพฤติกรรมในระหว่างเรียน ใบกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบสมมุติฐาน t-test (dependent samples) ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านโดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80

1.1 ผลการประเมินประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ร่วมกับรูปแบบการสอนอ่านเชิงรุกตามแนวคิดแบบ active learning ร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือ cooperative learning ผ่านการทำกิจกรรมที่เกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถฝึกทักษะการอ่านผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์การอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการแก้ปัญหา อีกทั้งได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆอย่างหลากหลาย ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย (E_1/E_2)
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	130	45.24	4.41	84.88/85.27
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	25	21.32	1.19	

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.88 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.27 รูปแบบการจัดการเรียนรู้อยรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 5 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.88/85.27 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที โดยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบเดียวกัน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบสมมุติฐาน t-test (dependent samples) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($n = 41$)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	14.22	1.90	7.02	2.14	21.03*	<0.0001
หลังเรียน	21.32	1.19				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.22 คะแนน และ 21.32 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	คะแนนเต็ม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	$\bar{X}$	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
41	25	24	20	21.32	85.27

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 21.32 จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.27 คะแนน สูงสุดเท่ากับ 24 คะแนน คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 20 คะแนน

2. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนของนักเรียนในแต่ละระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามเกณฑ์การประเมินของโครงการประเมินผลนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA ประเทศไทย) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

ช่วงคะแนน	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	ระดับความฉลาดรู้	เกณฑ์ระดับการอ่าน
90-100	0	0	5	สูง
80-89	11	26.83	4	ยากและซับซ้อน
70-79	30	73.17	3	ปานกลาง
60-69	0	0	2	พื้นฐาน
ต่ำกว่า 60	0	0	1	ต่ำกว่าพื้นฐาน

จากตาราง 4 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านในภาพรวมของนักเรียนแต่ละคนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านในระดับ 3 (ระดับปานกลาง) คิดเป็นร้อยละ 73.17 รองลงมา คือ ระดับ 4 (ระดับยากและซับซ้อน) ร้อยละ 26.83 และไม่มีนักเรียนในระดับความฉลาดรู้ระดับ 1 (ระดับต่ำกว่าพื้นฐาน) ระดับ 2 (ระดับพื้นฐาน) และระดับ 5 (ระดับสูง)

ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 หน่วยการอ่าน เขียน คิด พินิจวรรณกรรม ตามกรอบการประเมินของ PISA 2018 รายละเอียด ดังตาราง 5

ตาราง 5 คะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านรายสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

สมรรถนะหลัก	คะแนนเต็ม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับคุณภาพสมรรถนะ
1.การเข้าถึงสาระและค้นคืนสาระ	15	14	11	4.37	มาก
2.การบูรณาการและตีความ	25	19	17	3.63	มาก
3.การสะท้อนและการประเมิน	25	20	15	3.87	มาก
4.การนำผลการอ่านไปใช้	15	15	13	4.05	มาก
5.ความรักและการผูกพันกับการอ่าน	20	16	11	3.90	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ด้านการอ่านรายสมรรถนะพบว่าเมื่อทำการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ด้านการอ่านรายสมรรถนะ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละสมรรถนะในระดับมาก โดยมีคะแนนร้อยละ 78.02 ของคะแนนเต็ม ซึ่งในสมรรถนะการเข้าถึงสาระและค้นคืนสาระมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.37 รองลงมาเป็นคะแนนการนำผลการอ่านไปใช้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ความรักและ การผูกพันกับการอ่าน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 การสะท้อนและการประเมิน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และคะแนนการบูรณาการและตีความน้อยที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านโดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

1.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.88 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.27 การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย พื้นฐาน 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA มีประสิทธิภาพเท่ากับ E_1 84.88/ E_2 85.27 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มีรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาอย่างเป็นระบบและมีลำดับขั้นตอน ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและตีความ และ 3) การสะท้อนและการประเมิน รวมถึงศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่นำมาใช้เชื่อมโยงกับรูปแบบการสอนอ่านเชิงรุกตามแนวคิดแบบ Active learning ร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือ Cooperative Learning ที่มีขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจข้อมูลสู่การอ่าน 2) สืบค้นพิจารณาคำศัพท์ 3) อ่านค้นถึงสาระจัดลำดับข้อมูล 4) ฉลาดรู้บูรณาการเนื้อหา 5) สนทนาแลกเปลี่ยน 6) สร้างองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ เพื่อมาเป็นกรอบแนวคิด รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาการอ่านบทความ ข่าว และโฆษณา เพื่อกำหนดสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางที่จะใช้จัดกิจกรรม เพื่อจัดทำ

แผนการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิดทฤษฎี และองค์ประกอบของรูปแบบการเรียน Chaina (2020). กล่าวว่าในศตวรรษที่ 21 เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบเชิงรุก หรือ Active Learning ดังนั้น การสอนอ่านจึงควรเป็นแบบเชิงรุก ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีเป้าหมายในการอ่าน โดยวิธีการอ่านนี้ ผู้สอนต้องกระตุ้น ทำท่ายให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่ง Chandai (2016) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกันว่าการสอนอ่านแบบเชิงรุก ซึ่งมีกระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการอ่าน (pre-reading) เป็นขั้นที่กระตุ้นความสนใจและความรู้เดิม (schema) ของนักเรียน เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการอ่าน ขั้นที่ 2 ขั้นระหว่างการอ่าน (while-reading) เป็นการอ่านอย่างมีเป้าหมาย โดยกำหนดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้อ่านแบบเชิงรุก ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กลวิธีต่างๆ ในการอ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการอ่าน (post-reading) เป็นกระบวนการอ่านขั้นสุดท้ายที่นักเรียนจะต้องสรุปความรู้รวบยอดที่ได้จากการอ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้ โดยกำหนดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ และความคิดรวบยอด หรือตรวจสอบความรู้ให้ถูกต้อง และกระบวนการอ่านนั้นจะสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนและกระบวนการอ่านที่เหมาะสม มีความเชื่อมโยงกับฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ครอบคลุมองค์ประกอบ นำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและการวัดผลประเมินผล สามารถนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในสาระการอ่าน สอดคล้องกับ Khemmanee (2008) ซึ่งกล่าวว่าขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิดทฤษฎี และองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ ทำให้แผนจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านโดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสถิติทดสอบที่ พบว่าการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.22 คะแนน และ 21.32 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ที่มีรูปแบบการสอนอ่านเชิงรุกตามแนวคิดแบบ active learning ร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือ Cooperative Learning มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เชื่อมโยงกระบวนการอ่านฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากอ่านอยากเรียนรู้ โดยผู้สอนเลือกบทอ่านที่เหมาะสม สอดคล้อง และแตกต่างไปตามบริบทที่หาพบได้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความหมายในการเรียนรู้ และยังเน้นกระบวนการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง ที่มีต่อบทอ่านร่วมกันกับผู้อื่น เกิดการวิพากษ์วิจารณ์จนได้คำตอบที่ดีที่สุด เกิดเป็นความรู้ที่คงทน สามารถฝึกทักษะการอ่านผ่านการทำ ใบกิจกรรมที่สร้างขึ้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะหลักที่สำคัญและสมรรถนะย่อยซึ่งเป็นองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้ทันทีหลังจากได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ จึงส่งผลให้นักเรียน มีความรู้และความก้าวหน้าในการเรียนและรู้เรื่องการอ่านเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ Jamkrajang (2021) ได้ศึกษา

ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลวิเคราะห์สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA

2.1 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านในภาพรวมของนักเรียนแต่ละคนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านในระดับ 3 (ระดับปานกลาง) คิดเป็นร้อยละ 73.17 รองลงมาคือระดับ 4 (ระดับยากและซับซ้อน) ร้อยละ 26.83 และไม่มีนักเรียนในระดับความฉลาดรู้ระดับ 1 (ระดับต่ำกว่าพื้นฐาน) ระดับ 2 (ระดับพื้นฐาน) และระดับ 5 (ระดับสูง) สามารถอธิบายได้ว่า การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านในภาพรวมของนักเรียนมีความสอดคล้องกับการกำหนดเกณฑ์ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2009) ที่กำหนดเกณฑ์การจำแนกระดับความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามโครงการ PISA ประเทศไทย ไว้เป็นระดับต่าง ๆ 5 ระดับ คือ *การอ่านระดับ 1* ระดับนี้ถือว่าการอ่านระดับต่ำที่สุด นักเรียนจะจัดการกับการอ่านได้ในภารกิจที่ง่าย ๆ เช่น การอ่านแล้วรู้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร สามารถบอกหรือค้นสาระสำคัญได้เพียงอย่างเดียว สามารถเชื่อมโยงข้อเขียนที่ได้อ่านกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนได้น้อย *การอ่านระดับ 2* นักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่าน มีความชำนาญในการอ่านในระดับพื้นฐาน กล่าวคือสามารถอ่านและบอกสาระได้ต่อเมื่อข้อความที่อ่านค่อนข้างเด่นชัดตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยรู้ได้ *การอ่านระดับ 3* สามารถอ่านเข้าใจเนื้อหาค่อนข้างยาก สามารถบอกสาระสำคัญ และตีความจากข้อความที่มีความซับซ้อนพอสมควร และมีจุดเน้นที่เด่นชัดหลายจุดและสามารถ เชื่อมโยงความรู้เข้ากับเรื่องที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน สามารถประเมินและวิเคราะห์รูปแบบและสาระของสิ่งที่ได้อ่านได้ *การอ่านระดับ 4* นักเรียนสามารถอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาก และ *การอ่านระดับ 5* สามารถอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาก บอกตำแหน่งของสาระต่าง ๆ ในเรื่องที่อ่านได้ สามารถตีความและแปลความจากข้อเขียนที่ค่อนข้าง ซับซ้อน สามารถประเมินและวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและรูปแบบของการเขียน แล้วสะท้อนออกมาเป็น ปฏิกริยาตอบสนองหรือเป็นแนวความคิดของตนเอง นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านถึงระดับ 5 คือ นักเรียนสามารถจัดการกับข้อเขียนสิ่งที่ยากและซับซ้อน และการประเมิน PISA 2018 ได้แบ่งระดับความสามารถนักเรียนในแต่ละด้านเป็น 6 ระดับ โดยความสามารถในระดับ ที่ 2 ถือเป็นระดับพื้นฐานที่นักเรียนเริ่มแสดงว่ารู้และสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ได้ในชีวิตจริง เมื่อพิจารณาความสามารถในการอ่าน พบว่านักเรียนไทยประมาณ 40% มีความสามารถตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป ในขณะที่ประเทศสมาชิก OECD มีนักเรียนในกลุ่มนี้ 77% ในจำนวนนี้มีนักเรียนไทยเพียง 0.2% ที่มีความสามารถการอ่านในระดับสูง (ระดับ 5 และระดับ 6) ส่วนประเทศสมาชิก OECD มีนักเรียนถึงระดับนี้ประมาณ 9% จากผลการประเมินนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านในระดับ 3 (ระดับปานกลาง) รองลงมาคือระดับ 4 (ระดับยากและ

ซับซ้อน) และไม่มีนักเรียนในระดับความฉลาดรู้ระดับ 1 (ระดับต่ำกว่าพื้นฐาน) ระดับ 2 (ระดับพื้นฐาน) และระดับ 5 (ระดับสูง) ซึ่งเป็นเกณฑ์ PISA ประเทศไทยมีผลระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่มีแนวโน้มไปในทางเดียวกันกับการประเมิน PISA 2018 ซึ่งจะได้นำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านในภาพรวมของนักเรียนต่อไป

2.2 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ด้านการอ่านรายสมรรถนะพบว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ด้านการอ่านรายสมรรถนะและพิจารณารายด้าน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละสมรรถนะในระดับมาก โดยมีคะแนนร้อยละ 78.02 ของคะแนนเต็ม ซึ่งในสมรรถนะการเข้าถึงสาระและค้นคืนสาระมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.37 รองลงมาเป็นคะแนนการนำผลการอ่านไปใช้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ความรักและการผูกพันกับการอ่าน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 การสะท้อนและการประเมิน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และคะแนนการบูรณาการและตีความน้อยที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าสมรรถนะการเข้าถึงสาระและค้นคืนสาระ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากเป็นสมรรถนะการอ่านที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคย สามารถทำความเข้าใจ ค้นหาสาระของเรื่องที่ได้อ่าน ด้วยการพิจารณาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือโดยรวมแล้วจับสาระที่ค้นได้มาตอบคำถามได้ถูกต้อง ตรงประเด็น เป็นสมรรถนะที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สืบค้นข้อมูลสู่การอ่าน 2) สืบค้นพิจารณาคำศัพท์ 3) อ่านค้นถึงสาระ จัดลำดับข้อมูล 4) ตีความบูรณาการเนื้อหา 5) สนทนาแลกเปลี่ยนสะท้อนความคิด และ 6) สร้างองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามแนวทางของ OECD (2018), Office of the Royal Institute (2019), Jamkrajang (2021) และ Wongchai (2020) เพื่อเป็นกรอบในการประเมินสมรรถนะ มาออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และด้านการบูรณาการและตีความมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นสมรรถนะการอ่านที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มุ่งเน้นการทำความเข้าใจกว้าง ๆ โดยระบุใจความสำคัญของเรื่องหรือแนวคิดหลักและจุดมุ่งหมายทั่วไป การพิจารณาความสัมพันธ์ ตีความ แปลความโดยรวมของถ้อยคำในเรื่องที่อ่าน จึงต้องใช้ความสามารถในการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของถ้อยความที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตหรือโลกที่เป็นจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในถ้อยความที่อ่าน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 21.32 คิดเป็นร้อยละ 85.27 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน คะแนน สูงสุดเท่ากับ 24 คะแนน คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 20 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ที่ใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดแบบ active learning ศึกษาเนื้อหาการอ่านบทความ ข่าว และโฆษณา เพื่อวิเคราะห์หัวข้อที่จะนำมาเป็นสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางที่จะใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วทำการวิเคราะห์แยกย่อยเป็นหน่วยเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้การอ่านบทความ การอ่านข่าว การอ่านโฆษณา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ

สมรรถนะการอ่าน 6 ข้อคือ 1) สืบค้นข้อมูลสู่การอ่าน 2) สืบค้นพิจารณาคำศัพท์ 3) อ่านค้นถึงสาระ จัดลำดับข้อมูล 4) ตีความ บูรณาการเนื้อหา 5) สนทนาแลกเปลี่ยนสะท้อนความคิด และ 6) สร้างองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ ตัวชี้วัด เนื้อหากิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล รวมทั้งเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนตรวจสอบความรู้ความสามารถที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยการทำใบกิจกรรม การอ่านจับใจความ ใบกิจกรรมการอ่านตีความ ใบกิจกรรมการอ่านวิเคราะห์ และ ใบกิจกรรมการประเมินค่า เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ Ministry of Education (2018) กล่าวว่า การกำหนดตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญในการนำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ นั้นเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับว่าผู้เรียนเกิดทักษะและสมรรถนะในการเรียนรู้หรือไม่ การประเมินในชั้นเรียนจึงต้องอาศัยทั้งการประเมินเพื่อการพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน การตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอนและกระบวนการสอนเป็นระยะ ๆ (formative evaluation) เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตรงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ กระบวนการวัดและประเมินผลนี้จะทำให้ได้ข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ และตัดสินใจว่าการสอนดังกล่าวนั้นบรรลุผลหรือไม่และพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน สำหรับการประเมินการอ่าน Yahakorn (2011) กล่าวว่า การประเมินการอ่าน ผู้สอนต้องประเมินโดยกำหนดสถานการณ์ที่มีสภาพเหมือนจริง แล้วให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการอ่าน โดยครูใช้วิธีการสังเกต ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเป็นหลัก มีการสร้างเกณฑ์ RUBRIC (rubrics) ในการให้คะแนน การอ่าน แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) หรือแบบตรวจสอบรายการเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การให้คะแนนระดับคุณภาพงานการอ่าน มักใช้วิธีการให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring rubrics) การให้คะแนนคุณภาพการปฏิบัติงานจะมีการวิเคราะห์เป็นส่วนย่อย ๆ เช่น ถ้าเป็นผลงานของผู้เรียนจะประเมินอะไร ต้องมีการกำหนดคุณภาพในแต่ละส่วนย่อย ๆ และถ้าเป็นกระบวนการจะประเมินอะไร ซึ่งต้องมีการกำหนดคุณภาพในแต่ละส่วนย่อย ๆ เช่นกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นทักษะหนึ่งในการเรียนวิชาภาษาไทย เมื่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีการพัฒนาที่สูงขึ้นจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรเน้นกระบวนการสอนและให้ความสำคัญกับสมรรถนะหลักและองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อนำมาเป็นกรอบในการประเมินสมรรถนะเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนสาระด้านการอ่านที่มีบริบทของเนื้อหาที่มีสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

1.2 การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ ครูผู้สอนควรเตรียมศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการสร้างรูปแบบให้ชัดเจน ทำความเข้าใจความสัมพันธ์องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อการจัดการเรียนรู้ มาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของผู้เรียน นำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบใหม่ ๆ หรือสรรหากลยุทธ์ใหม่ โดยใช้ทักษะการสืบค้นผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเลือกบทอ่านที่หลากหลายรูปแบบ เนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ในสังคมปัจจุบันมาให้ผู้เรียนได้อ่าน เพื่อให้เกิดความทันสมัยและดึงดูดความสนใจ และส่งเสริมศักยภาพด้านการอ่านของผู้เรียน

1.3 ควรมีการจัดระบบนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูและบุคลากรได้เข้าใจแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง PISA ในวิชาที่รับผิดชอบ โดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้กระบวนการอ่านผ่านระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะและองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2.2 ควรมีการสร้างและพัฒนาชุดแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบการอ่านในระดับชั้นอื่น ๆ ในเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีการประยุกต์ใช้สื่อในรูปแบบออนไลน์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยและจำลองสถานการณ์รูปแบบการสอบ PISA เสมือนจริง

2.3 ควรพัฒนาแบบวัดผลประเมินผลและนวัตกรรมที่สามารถใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อให้ได้กรอบในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติมที่แตกต่างจากเดิม

Reference

OECD. (2018). *Thailand - Country Note - PISA 2018 Results*. PISA.

Translate Thai References

Buasri, T. (1999). *Course theory, design and development* (2nd ed.). Education Development.
(in Thai)

Chaina, P. (2020). *The Development of active reading ability and student based on content language* [Master's thesis]. Srinakharinwirot University. (in Thai)

- Chandai, S. (2016). *Teaching style along the teaching guidelines, supplementary reading experiences per self-directed learning to promote reading learning of junior high school students* [Doctoral dissertation]. Chulalongkorn University. (in Thai)
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2009). *PISA International Student Assessment Framework 2009*. Printing House of Agricultural Cooperatives of Thailand Co., Ltd. (in Thai)
- Jamkrajang, P. (2021). *The Development of Proactive Reading Learning Management Model in Promoting Lower Secondary School Students' Reading Literacy and Learning Achievement* [Doctoral dissertation]. Valaya Alongkorn Rajabhat University. (in Thai)
- Jamkrajang, P., Aranwong, R., & Onyon, N. (2020). Confirmatory Factor Analysis on The Reading Literacy of Secondary School Students. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 10(3), 126-139. (in Thai)
- Khemmanee, T. (2008). *Teaching style*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Ministry of Education. (2018). *Basic Education Core Curriculum 2008 (Revised Edition 2017)*. Agricultural Cooperative Assembly of Thailand. (in Thai)
- National Institute of Educational Testing (Public Organization). (2020). *Summary of educational test results Basic national level (O-NET), Mathayomsuksa 3, academic year 2019*. <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3121> (in Thai)
- Office of the Royal Institute. (2019). *Dictionary of Contemporary Education (Literacy)*. Arun Typing. (in Thai)
- Satthaphong, T., & Eakwannang, A. (2020). A Development of Reading Literacy Ability in Accordance with The PISA Test Using by Reading Apprenticeship Approach of Lower Secondary School Students. *Journal of Education*, 43(1), 85-96. (in Thai)
- Secretariat of the Education Council. (2019). *Basic Education Level Learner Core Competencies Framework*. Printing house 21 Century Company. (in Thai)
- Wongchai, S. (2020). Learning Management Strategies for Enhancing Reading Literacy. *Journal of Graduate School*, 17(79), 1-10. (in Thai)
- Yahakorn, S. (2011). *Measurement and evaluation of Thai language grades at primary school. In the material processing Course set Organizing Thai language learning experience (Unit 15)*. Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)